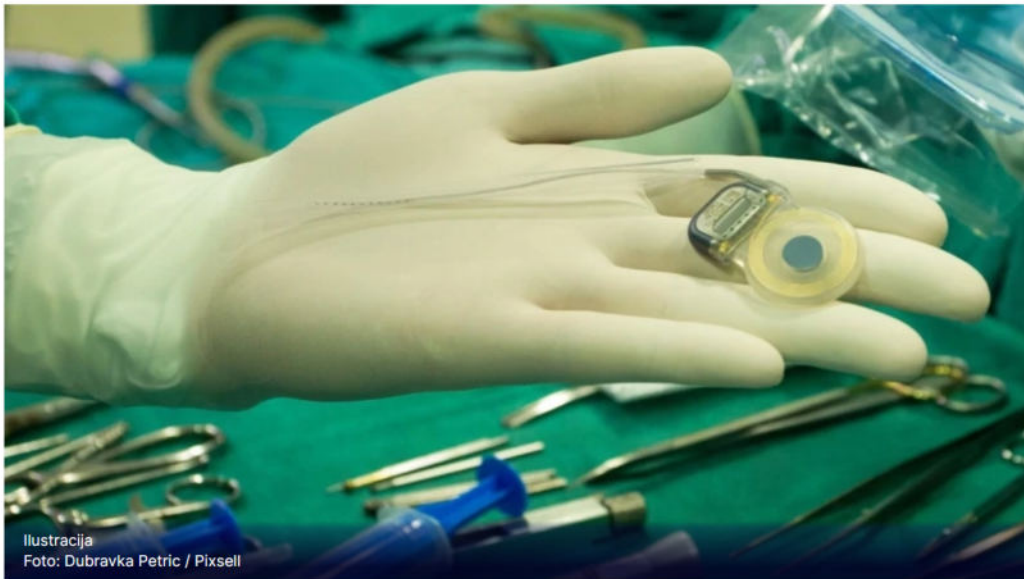

30 godina od prve otokirurške ugradnje umjetne pužnice u Hrvatskoj

15.10.2025. | 13:25 | Autor: Mirjana Grahovac/HRT

Ilustracija
Foto: Dubravka Petric / Pixsell

Država je tek izašla iz rata, činilo se kako nije pravo vrijeme za velike i hrabre iskorake u medicini. No, nisu tako mislili otorinolaringolozi KBC-a Sestre milosrdnice, koji su 19. lipnja 1996. godine izveli prvu otokiruršku ugradnju umjetne pužnice u Republici Hrvatskoj.

Umjetna pužnica nije čudo, ali čini čuda!

- Ruke su mi se još tresle od brige za ranjenike, i još sam se oporavljao od rata koji je završio manje od godinu dana prije prve operacije umjetne pužnice u Hrvatskoj, prisjeća se prof. dr. sc. **Robert Trotić**, specijalist otorinolaringolog i audiolog KBC-a Sestre milosrdnice, te član predsjedništva Europskog audiološkog društva i predsjednik Hrvatskog društva za kohlearnu implantaciju.

Tko je bio prvi pacijent?

Operacija je trajala sedam sati. Izveli su je otokirurzi **Boris Pegan**, **Branko Kekić**, **Robert Trotić** i **Mihael Ries**, anesteziologinja **Sonja Martinac-Dulepa**, sestre instrumentarke **Silva Momić**, **Ljubica Jupek**, **Marija Lešić**, **Željka Katović**, **Željka Harapin** i klinički inženjer **Ewald Thurner**.

- Prvi pacijent bio je B.J., 44-godišnji muškarac iz Hrvatskog Zagorja. Imao je progresivnu nagluhost, a kasnije i gluhoću. U vrijeme operacije bio je potpuno gluhi. Operacijom se prvi put u Hrvatskoj, samo s domaćim otokirurzima bez pomoći stranih, ušlo u područje unutarnjeg uha, koje je vrlo složeno i do tada još neistraženo. Išlo se milimetar po milimetar, pod operacijskim mikroskopom koji povećava operativno polje od 6 do 20 puta, opisuje prof. Trotić.

Ugradnja umjetne pužnice u to vrijeme u Hrvatskoj zvučala je kao znanstvena fantastika. Ali ipak se dogodila, kaže još jedan član operativnog tima, izv. profesor dr. sc. **Mihael Ries** dr. med, specijalist ORL i audiolog Klinike za ORL i kirurgiju glave i vrata KBC-a Sestre milosrdnice.

- Pripreme su trajale godinama prije. Prof. **Boris Pegan** i doc. **Branko Kekić** obilazili su velike implantološke centre u svijetu. Specijalizanti, uključujući mene, proučavali su literaturu i pripremali prikaze na jutarnjim sastancima. Usklađeni su datumi s proizvođačem pužnica. Tako precizno planiranje do tada nisam vidio. Predviđeni su brojni detalji, a rezervna varijanta postojala je za svaki od njih.

Dr. Ries prisjeća se kako je tog 19. lipnja 1996. mobilizirana cijela Klinika.

- Nakon operacije bolesnik je rehabilitiran u Poliklinici SUVAG. Nakon rehabilitacije mogao je čitati novine i paralelno pratiti vijesti na radiju i razgovarati bez gledanja u usta sugovornika. Iznimno važnu ulogu u programiranju procesora zvuka imala je dr. sc. Branka Šindija, prof., ističe naš sugovornik. Kaže kako su najbolji kandidati za implantaciju mala djeca.

- Trenutak prvog uključenja procesora je često vrlo emotivan, kada dijete po prvi puta dozna da postoji još jedan kanal za učenje i doživljavanje svijeta. Ubrzo kreće i rehabilitacija slušanja i govora. To je je svakodnevni posao za korisnika, profesionalce i obitelj i traje mjesecima i godinama. Bez dobre rehabilitacije, uspjeh može i u potpunosti izostati. Zahvaljujući umjetnoj pužnici djeca mogu razviti govor i razumijevanje govora, često bez razlike u odnosu na djecu urednoga sluha. Umjetna pužnica nije čudo, ali čini čuda, poručuje dr. Ries.

Visoka kvaliteta i pripremljenost za operaciju

Uz hrvatske liječnike u operaciji je sudjelovao **Ewald Thurner**, klinički inženjer elektrotehnike, iz austrijske tvrtke koja proizvodi kohlearne implantate u Europi.

- Sjećam se s jako toplim osjećajima zagrebačkog lipnja 1996. godine kada sam imao čast sudjelovati u prvoj kohlearnoj implantaciji u Republici Hrvatskoj, koristeći novi super brzi CIS C40 MED-EL kohlearni implantat. Moj je zadatak bio tijekom operacije izmjeriti položaj kohlearnog implantata u pužnici i utvrditi funkciju pojedinih kanala implantata u stimulaciji slušnog živca, ističe Ewald Thurner, DI, MED-EL, Austrija.

Objašnjava kako je u operacijskom postupku najvažnija bila visoka razina pripreme i kvalitete tima za operaciju, što je sve harmonizirao prof. Trotić. Prije prve operacije u Hrvatskoj, cijeli tim prošao je edukaciju u Europi i Americi, te u prijateljskim klinikama poput bečke ORL klinike.

➤ Život koji (više) nije okružen tišinom

Prva operacija 1996. i u KBC-u Zagreb

Nekoliko mjeseci kasnije, u studenom 1996., operacija ugradnje umjetne pužnice izvedena je i Klinici za bolesti uha, nosa i grla i kirurgiju glave i vrata KBC-a Zagreb.

- Voditelj tima za ugradnju umjetne pužnice u to vrijeme bio je prof.dr.sc. **Nikola Šprem**. Članovi tima bili su i drugi liječnici koji su uz njega obavljali zahvate, liječnici audiolozi, radiolozi, anesteziolozi, logopedi i čitav niz drugih stručnjaka, ističe prof. dr. sc. **Srećko Branica**, specijalist otorinolaringolog Klinike za bolesti uha, nosa i grla i kirurgiju glave i vrata KBC-a Zagreb.

Nakon što je riješeno financiranje pužnica, umjesto nekoliko bolesnika, godišnje se na KBC-u Zagreb počelo operirati i do dvadesetak djece.

- Tijekom tridesetak godina razvijeni su vlastiti kirurški pristupi, a znanje i iskustvo su prepoznati izvan Hrvatske. Stalno je na edukaciji u našoj Klinici dvadesetak liječnika iz drugih ustanova iz Hrvatske i svijeta, rekao nam je prof.Branica.

Dragocjeno iskustvo i prijenos znanja

U našoj zemlji pužnice se ugrađuju još u riječkom, splitskom, te osječkom KBC-u.

Trogodišnja djevojčica bila je prva pedijatrijska pacijentica u Osijeku kojoj je 2017.godine ugrađen ovaj sofisticirani uređaj. U Osijeku se godišnje ugradi u prosjeku tri do pet pužnica, a broj ovisi o medicinskim indikacijama.

- Kirurška tehnika ugradnje doživjela je značajan napredak. Nekada se u kosti iza uha moralo formirati posebno ležište za implant, dok su današnji uređaji manjih dimenzija i tanji, pa taj postupak više nije potreban. Operacije se izvode minimalno invazivno, kroz mali rez, uz tzv. „soft surgery“ pristup. Elektrode koje se uvode u pužnicu danas su fleksibilnije, a postavljamo ih nježno i postupno kako bi se očuvao postojeći sluh, ističe doc.prim.dr.sc. Darija Birtić dr.med., otorinolaringolog, otokirurg, subspecijalist audiolog i fonijatar, Klinika za otorinolaringologiju i kirurgiju glave i vrata, KBC Osijek.

➤ Gdje je danas i čime se bavi Anamarija iz svijeta zvukova?

Goran Ivanišević donirao pužnicu za dječaka

Prvu ugradnju umjetne pužnice u Splitu obavili su prof. **I. Glunčić** i prof. **B. Pegan** u svibnju 2002. god. tada šestogodišnjem dječaku.

-U humanitarnoj akciji za nabavu umjetne pužnice sudjelovao je naš proslavljeni tenisač **Goran Ivanišević**. Program se uz povremene stanke nastavio uz snažnu podršku prof. R. Trotića i prof. J. Ajduka. Godišnje se u KBC-u Split ugradi pet pužnica, otkrio nam je **Davor Sunara**, dr. med., s Odjela za bolesti uha s referentnim centrom za medicinu spavanja Klinika za bolesti uha, nosa i grla s kirurgijom glave i vrata KBC Split.

Objašnjava kako se za pacijente skratilo vrijeme hospitalizacije.

- Popularizirano je bimodalno slušanje, korištenje pužnice na jednom i slušnog pomagala na drugom uhu. Razvijena je asistivna tehnologija koja omogućuje povezivanje pužnice s drugim uređajima koji omogućuju još bolje razabiranje, primjerice olakšavaju vođenje telefonskih razgovara, poboljšavaju slušanje glazbe. Danas korisnici pužnice mogu plivati uz korištenje zaštitne opreme, kaže dr.Sunara.

Od 2003. ugradnja i u riječkom KBC-u

Zauzimanjem prof. dr.sc. **Nikole Kirinčića**, voditelja Zavoda za audiologiju i fonijatriju u Rijeci donacijom je nabavljena umjetna pužnica, te učinjena audiološka dijagnostika kod 29 - godišnjeg bolesnika. Tim klinike pod vodstvom prof. dr. sc. **Mitja Velepčiča** 2003. godine prvi puta je u Rijeci ugradio umjetnu pužnicu.

- To je bio preduvjet da kohlearna implantacija postane postupak koji će se rutinski izvoditi u Rijeci do danas. Od 2005. na našoj Klinici ugrađuje se i do pet umjetnih pužnica godišnje, ističe izv.prof.dr.sc. Marko Velepčič, v.d. Predstojnika Klinike za otorinolaringologiju i kirurgiju glave i vrata KBC-a Rijeka.

Edukacija izvan Hrvatske

KBC Sestre milosrdnice su Referentni centar za CI Ministarstva zdravstva RH. U njemu radi pet iskusnih otokirurga u tri generacije, koji provode edukaciju i za liječnike u Mostaru, Tuzli, Skopju, Tirani, Prištini i Sarajevu.

-Prva ugradnja umjetne pužnice kod nas je izvedena 2005.g.dječaku iz Kiseljaka. Nakon ugradnje, najvažnija je rehabilitacija koja se obavlja u Centru za psihofizičke i govorne poteškoće djece i adolescenata. Pacijenti najčešće dolaze iz županija u Hercegovini, ali i iz cijele BiH, ističe **Irena Pehar**, dr.med.,specijalist otorinolaringolog iz Sveučilišne kliničke bolnice Mostar.

Pogled unatrag

Iza nas je gotovo 30 godina kohlearne implantacije u Hrvatskoj.

- Mogu sa sigurnošću i s ponosom reći da se radi o jednom od najboljih nacionalnih programa u hrvatskoj medicini. Omogućio je funkciju sluha kao jednog od najvažnijih ljudskih osjetila otokirurškom ugradnjom prve neuroproteze – umjetne pužnice, zaključno poručuje član operativnog tima koji je 19.lipnja 1996.ugradio prvu umjetnu pužnicu u Hrvatskoj, prof.dr.sc. Robert Trotić.

Tekst je objavljen uz financijsku potporu Agencije za elektroničke medije, iz Programa poticanja novinarske izvrsnosti.

#Zdravstvo

Vijesti HRT-a pratite na svojim pametnim telefonima i tabletima putem aplikacija za iOS i Android. Pratite nas i na društvenim mrežama Facebook, Twitter, Instagram, TikTok i YouTube!

I Najnovije Najčitnije

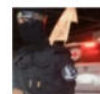

prije
6 min

UN: Gaza treba ogromno povećanje humanitarne pomoći nakon primirja

prije
6 min

Vojska SAD-a traži od Hamasa da prekine nasilje i položi oružje

prije
21 min

Reakcije nakon pobjede nad Finskom: Bilo je i treme, ali važni su bodovi

prije
25 min

Kristijan Ilić u Etiopiji: Večera s hijenama koje "čiste grad"

Vezani sadržaj

Dug veledrogerijama 800 milijuna eura

Bolnice duguju 800 mil. eura; Hrstić poručuje: dug ćemo riješiti odjednom

Riječka bolnica prva iskoristila sredstva NPOO-a za radioterapijsku opremu

Grad Split donacijom podržao modernizaciju psihijatrije u KBC-u

— Pročitajte više

Sfinga u Zadru - najveća ljubavna posveta u Europi

Hoće li Zagreb izgubiti svoj glazbeni hram? "Kontesa" pred prekretnicom

Kristijan Ilić u Etiopiji: Večera s hijenama koje "čiste grad"

Klovićevi dvori domaćin izložbe posvećene 1100. obljetnici Hrvatskog kraljevstva

Od istog autora

Gdje je danas i čime se bavi Anamarija iz svijeta zvukova?

Akcija koja je ujedinila Hrvatsku

Život koji (više) nije okružen tišinom

Trut: Stanje je kontrolirano, nije bilo problema tijekom noći

Vijesti

Plenković podnio izvješće: Pokazali smo da se borimo protiv korupcije

Hrvatska od domaće tvrtke nabavlja sustav za zaštitu od dronova

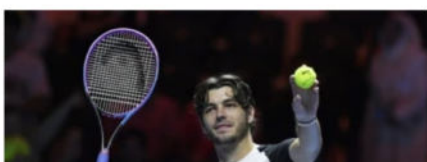
HRT prvi u spomen-sobi Blage Zadre: Sjećanje na heroje Trpinjske ceste

Vojaska SAD-a traži od Hamasa da prekine nasilje i položi oružje

| Sport

Reakcije nakon pobjede nad Finskom: Bilo je i treme, ali važni su bodovi

Fritz bolji od Zvereva na otvaranju Six Kings Slam

Stolnoteniske zvijezde u Zadru: Približavamo se azijskim igračima

Bivši trener Dinama na klupi poljskog prvoligaša

HRT Hrvatska
radiotelevizija

Autorska prava - HRT ©
Hrvatska radiotelevizija.
Sva prava pridržana.
hrt.hr nije odgovoran za sadržaje
eksternih izvora

O HRT-u
Organizacija
Dokumenti
Karijere
Kontakti
Impressum

Pristojba
Prodaja
Nabava
Zaštita privatnosti
Povjerenik za korisnike
Pravo na pristup
informacijama

Javni pozivi i rasprave
Neovisni proizvođači AV
djela
Distribucija programa
Mobilne aplikacije
RSS
Uvjeti korištenja

